

POSTANOWIENIE

Dnia 2 czerwca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania S. C.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Koszalinie
o wysokość świadczenia,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w dniu 2 czerwca 2026 r.,
na skutek skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego
w Szczecinie z dnia 19 marca 2024 r., sygn. akt III AUa 193/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od skarżącej na rzecz organu rentowego kwotę 270
(dwieście siedemdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa
procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Szczecinie, wyrokiem z dnia 19 marca 2024 r., oddalił apelację S. C. od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 7 marca 2023 r., mocą którego oddalono jej odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w Koszalinie z dnia 30 czerwca 2022 r. odmawiającej ubezpieczonej wszczęcia postępowania w sprawie o ponowne ustalenie wysokości świadczenia.

Pełnomocnik ubezpieczonej wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu drugiej instancji. We wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania wskazał, że jest ona

oczywiście uzasadniona. W orzecznictwie sądowym i doktrynie prawa przyjmuje się, że rażące naruszenia przepisów prawa procesowego w postaci przekroczenia swobodnej oceny dowodów, ich ocena w sposób sprzeczny z zasadami logiki stanowi uzasadnioną przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania są powszechnie znane i nie budzą wątpliwości w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Stąd warunkiem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania jest wykazanie przez skarżącego, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. W tym celu powinien on zawrzeć w uzasadnieniu wniosku argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

W tym kontekście należy wskazać, że podstawowym celem instytucji przedsądu jest ustalenie, czy w skardze kasacyjnej podniesiono okoliczności, których rozważenie przez Sąd Najwyższy będzie wkładem w rozwój prawa i zapewnienie jednolitości jego sądowej wykładni. Tylko wtedy wykazany zostaje publicznoprawny charakter skargi kasacyjnej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147; z 9 listopada 2005 r., V CSK 70/05). Wymaganie dotyczące przedstawienia okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ma umożliwić stronie wnoszącej skargę kasacyjną przekonanie Sądu Najwyższego o istnieniu przesłanek, na których opiera się wstępne badanie skargi pod kątem przyjęcia jej (dopuszczenia jej) do rozpoznania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 kwietnia 2006 r., II CSK 65/06). Dla spełnienia obowiązku określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest przedstawienie argumentacji przekonującej o potrzebie przyjęcia jej do rozpoznania przez Sąd Najwyższy.

Odnosząc się do przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. należy zauważyć, że w świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego trzeba uznać, iż wynika ona zwykle z oczywistego, widocznego *prima facie* naruszenia przepisów prawa polegającego na sprzeczności wykładni lub stosowania prawa z jego

brzmieniem lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji, o charakterze elementarnym, polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał, względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2015 r., IV CSK 263/15, LEX nr 1940571). Nie chodzi bowiem o takie naruszenie prawa, które może stanowić podstawę skargi w rozumieniu art. 398⁴ k.p.c., lecz o naruszenie kwalifikowane (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107, z dnia 25 lutego 2008 r., I UK 339/07, LEX nr 453109, z dnia 26 lutego 2001 r., I PKN 15/01, OSNAPiUS 2002 nr 20 poz. 494, z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNAPiUS 2003 nr 18, poz. 437, z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616).

Jeżeli więc przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania miałyby być okoliczność, że skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁴ § 1 w związku z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), skarżący powinien w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta „oczywistość” i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia, koncentrując się na wykazaniu kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274).

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania brak jednak stosownego wyводу. W istocie rzeczy uwagi skarżącej stanowią polemikę z ustaleniami dowodowymi i oceną dowodów dokonaną przez sądy *meriti*, co, zgodnie z art. 398³ §3 k.p.c., uchyla się spod kontroli kasacyjnej.

Skarżąca wskazuje wprawdzie, że oparcie skargi kasacyjnej na naruszeniu przez Sąd drugiej instancji art. 233 k.p.c. jest dopuszczalne, przywołując w tym kontekście wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 maja 2021 r., I CSKP 122/21. Jest to

jednak odwołanie nietrafne, gdyż z przywołanego orzeczenia wynika w istocie, że sformułowane przez nią zarzuty skargi nie zasługują na kontrolę kasacyjną. W przedmiotowym wyroku Sąd Najwyższy potwierdził bowiem, że „przepis art. 233 § 1 k.p.c. może (...) stanowić skuteczną podstawę kasacyjną”. Zarazem wskazał jednak, że może to mieć miejsce „jedynie wyjątkowo”, odnośnie do sytuacji „gdy dokonana przez sąd drugiej instancji ocena dowodów jest rażąco wadliwa, sprzeczna z zasadami logicznego rozumowania”. Dalej podkreślił także, że „w ramach kontroli kasacyjnej Sąd Najwyższy nie kontroluje samej oceny dowodów, a jedynie jej legalność”. Skarżący może zatem zakwestionować stanowiącą podstawę ustaleń faktycznych ocenę dowodów, gdy oparta jest na materiale dowodowym zebrany z naruszeniem przepisów regulujących postępowanie dowodowe; w takim wypadku jednak obowiązkiem skarżącego jest przytoczenie tych przepisów i wyjaśnienie, jaki wpływ na treść rozstrzygnięcia to naruszenia miało (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 listopada 2005 r., I CK 178/05, niepubl.). Jest to istotne, gdyż zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów. Sąd Najwyższy jest bowiem związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 *in fine* k.p.c.).

W analizowanej sprawie skarżąca nie wykazuje w żaden sposób, że doszło do naruszenia przepisów regulujących postępowanie dowodowe lub też, że ocena dowodów dokonana przez sądy była „rażąco wadliwa, sprzeczna z zasadami logicznego rozumowania”, a jedynie polemicznie prezentuje swoją wersję wydarzeń. Dostrzegł to już zresztą Sąd drugiej instancji, który – odnośnie do zarzutu co do dowolnego przyjęcia przez Sąd Okręgowy, jakoby ubezpieczona nie wykazała, iż została wprowadzona w błąd przez pracownika organu rentowego, podczas gdy zdaniem skarżącej prawidłowa ocena dowodów nakazuje uwzględnienie jej zeznań – wskazał, że ma on czysto polemiczny charakter i jednocześnie stanowi odzwierciedlenie zarzutu i argumentów podnoszonych w odwołaniu od spornej decyzji pozwanego, co do których Sąd Okręgowy w sposób drobiazgowy odniósł się w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku. Sąd drugiej instancji podkreślił przy tym, że ubezpieczona, reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, nie podjęła nawet próby skonfrontowania swoich

twierdzeń ze stanowiskiem pracownika ZUS przyjmującego wniosek (choć znała jego personalia - co przyznała w trakcie rozprawy apelacyjnej) i nie zawnioskowała o jego przesłuchanie. Niezrozumiała językowo jest przy tym uwaga, jakoby Sąd drugiej instancji „w sposób całkowicie ambiwalentny, bez uzasadnienia przyjął niektóre ustalenia Sądu pierwszej instancji za własne”. Nawet jeśli przyjąć, że zarzut dotyczył arbitralności działań Sądu drugiej instancji, to w świetle uzasadnienia jego orzeczenia zarzut taki należy odrzucić jako zupełnie bezzasadny.

Konkludując należy stwierdzić, że skarżąca nie wykazała oczywistego naruszenia przepisów regulujących postępowanie dowodowe, a uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania sprowadza się do polemiki z ustaleniami dowodowymi i oceną dowodów dokonaną przez Sąd odwoławczy.

W świetle powyższego nie zachodzi zatem potrzeba rozpoznania przedmiotowej skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c., należało postanowić jak w sentencji.

AGM

[a.ł.]